

Табыстар әдісімен ЖІӨ

Жариялау күні: 02.08.2024
Жариялау күні: 02.10.2024

- 1. Негізгі тұстары
- 2. Экономика салалары бойынша ЖІӨ
- 3. Глоссарий
- 4. Әдіснамалық түсіндірмелер
- 5. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер
- 6. Пайдалы сілтемелер

1. Негізгі тұстары

2023 жылғы өндірілген Жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көлемі есепті деректер бойынша 119442289,7 млн.теңгені құрады.
2023 жылғы ЖІӨ құрылымында еңбек ақы төлеу 30,8% құрады, өндіріске және импортқа салынатын салықтар – 8,4% және негізгі үлес жалпы пайда/жалпы аралас табысқа келеді – 60,8%.

2. Экономика салалары бойынша ЖІӨ

Экономикалық қызмет түрлері бойынша еңбек ақы төлеу құрылымында ең көп үлесті Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу (20,74%), Өңдеу өнеркәсібі (10,84%), Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу (9,38%), құрайды.
Еңбек ақы төлеу құрылымындағы ең аз үлесті Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет (0,42%), Үй қызметшісін жалдайтын үй шаруашылықтарының қызметі, өзіндік тұтынуы үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өндіру бойынша үй шаруашылықтарының қызметі (0,55%), , Жылжымайтын мүлікпен операциялар (1,31%) құрды.

2023 жылғы табыстар әдісімен ЖІӨ*		
	Ағымдағы бағамен, млн. теңге	Қорытындыға пайызбен
Жалпы ішкі өнім	119 442 289,7	100,0
Еңбек ақы төлеу	36 821 377,3	30,8
Өндіріске және импортқа салынатын таза салықтар	10 015 855,6	8,4
соның ішінде:		
өнімдерге салынатын салықтар	9 180 745,3	7,7
өнімдерге салынатын субсидиялар	339 574,6	0,3
өндіріске салынатын басқа да салықтар	1 815 830,3	1,5
өндіріске субсидиялар	641 145,4	0,5
Жалпы пайда/жалпы аралас табыс	72 605 056,8	60,8
негізгі капиталды тұтыну (-)	12 448 870,5	10,4
таза пайда/таза аралас табыс	60 156 186,3	50,4

* Табыс көздері бойынша ЖІӨ-ні есептеу үшін баланстық әдіс қолданылады.

2023 жылғы экономикалық қызмет түрлері бойынша табыстардың құралуы

млн. теңге

	Жалпы қосылған құн	Оның ішінде		
		еңбекақы төлеу	өндіріске салынған басқа да таза салықтар	жалпы пайда/ жалпы аралас табыс
Тауарлар өндіру	43 301 995,5	12 263 442,1	236 936,1	30 801 617,3
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	4 568 671,3	1 050 005,8	-288 593,2	3 807 258,7
Өнеркәсіп	32 012 398,6	8 333 690,6	428 099,1	23 250 608,9
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	15 365 189,3	3 455 549,2	316 709,2	11 592 930,9
Өңдеу өнеркәсібі	14 677 293,6	3 993 167,6	55 103,9	10 629 022,1
Электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	1 690 003,0	729 430,8	42 967,8	917 604,4
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	279 912,7	155 543,0	13 318,2	111 051,5
Құрылыс	6 720 925,6	2 879 745,7	97 430,2	3 743 749,7
Қызметтер өндіру	67 299 123,5	24 557 935,2	937 748,8	41 803 439,5
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобиль-дерді және мотоциклдерді жөндеу	21 816 414,2	7 637 850,2	134 666,3	14 043 897,7
Көлік және жинақтау	6 716 351,2	2 069 539,3	187 010,7	4 459 801,2
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	1 305 506,8	514 659,8	16 157,8	774 689,2
Ақпарат және байланыс	2 595 103,4	956 167,3	47 541,4	1 591 394,7
Қаржы және сақтандыру қызметі	3 934 921,8	1 461 998,2	75 380,4	2 397 543,2
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	8 942 176,8	483 090,9	24 254,9	8 434 831,0
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	4 188 167,1	1 646 595,7	69 118,7	2 472 452,7
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	2 821 767,4	1 438 814,1	72 147,2	1 310 806,1
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	2 442 908,7	1 758 286,1	47 588,6	637 034,0
Білім беру	5 337 072,7	3 389 531,4	144 439,5	1 803 101,8
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	3 490 168,7	1 941 373,7	69 369,0	1 479 426,0
Өнер, ойын-сауық және демалыс	1 047 193,4	555 739,4	21 870,5	469 583,5
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	2 460 139,8	503 057,6	28 203,8	1 928 878,4
Үй қызметшісін жалдайтын үй шаруашылықтарының қызметі, өзіндік тұтынуы үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өндіру бойынша үй шаруашылықтарының қызметі	201 231,5	201 231,5	0,0	0,0
Салалар бойынша қорытынды	110 601 119,0	36 821 377,3	1 174 684,9	72 605 056,8
Өнімдерге салынатын таза салықтар	8 841 170,7	-	-	-
Жалпы ішкі өнім	119 442 289,7			

2023 жылғы экономикалық қызмет түрлері бойынша бастапқы табыстардың салалық құрылымы

пайызбен

	Жалпы қосылған құн	Оның ішінде:		
		еңбекақы төлеу	өндіріске салынған басқа да таза салықтар	жалпы пайда/ жалпы аралас табыс
Тауарлар өндіру	100,0	28,3	0,5	71,2
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	100,0	23,0	-6,3	83,3
Өнеркәсіп	100,0	26,0	1,3	72,7
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	100,0	22,5	2,1	75,4
Өңдеу өнеркәсібі	100,0	27,2	0,4	72,4
Электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	100,0	43,2	2,5	54,3
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	100,0	55,6	4,8	39,6
Құрылыс	100,0	42,8	1,4	55,8
Қызметтер өндіру	100,0	36,5	1,4	62,1
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	100,0	35,0	0,6	64,4

Көлік және жинақтау	100,0	30,8	2,8	66,4
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	100,0	39,4	1,1	59,5
Ақпарат және байланыс	100,0	36,8	1,9	61,3
Қаржы және сақтандыру қызметі	100,0	37,2	1,9	60,9
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	100,0	5,4	0,3	94,3
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	100,0	39,3	1,7	59,0
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	100,0	51,0	2,6	46,4
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	100,0	72,0	1,9	26,1
Білім беру	100,0	63,5	2,7	33,8
Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	100,0	55,6	2,0	42,4
Өнер, ойын-сауық және демалыс	100,0	53,1	2,1	44,8
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	100,0	20,4	1,1	78,5
Үй қызметшісін жалдайтын үй шаруашылықтарының қызметі, өзіндік тұтынуы үшін тауарлар мен көрсетілетін қызметтерді өндіру бойынша үй шаруашылықтарының қызметі	100,0	100,0	0,0	0,0
Салалар бойынша қорытынды	100,0	33,3	1,1	65,6

Динамикалық кестелер:

[ЭҚТ бойынша еңбек ақы төлеу](#)

[ЭҚТ бойынша өндіріске салынатын басқа да салықтар](#)

[ЭҚТ бойынша негізгі капиталды тұтыну](#)

[ЭҚТ бойынша таза пайда және таза аралас табыс](#)

[Табыстар әдісімен ЖІӨ құрылымы](#)

3. Глоссарий

Жалпы ішкі өнім (ЖІӨ) – елдің экономикалық қызметінің соңғы нәтижесін сипаттайтын ұлттық шоттар жүйесінің маңызды көрсеткіштерінің бірі.

Жалпы қосылған құн – жекелеген өндірушілер, салалар немесе экономика секторлары енгізген ЖІӨ салым көрсеткіші ретінде қызмет ететін аралық тұтыну құнын шегергендегі жалпы өнімнің құны.

Қызметкерлерге еңбекақы төлеу - жұмыс берушінің қызметкерлерге олардың есепті кезеңде орындаған жұмысына ақшалай және/немесе заттай нысанда төлеген барлық сыйақыларының сомасы.

Өнімдерге салынған салықтарға мөлшері өндірілген өнімдер мен көрсетілген қызметтердің құнына тікелей байланысты салықтар кіреді.

Өндіріске салынатын басқа да салықтар өнімге салынатын салықтардан басқа, өндіруші бірліктердің өндіруге немесе өндіру факторларын пайдалануына байланысты оларға салынатын барлық салықтардан тұрады. Мұндай салықтардың мөлшері өндірістің көлемі мен рентабельділігіне тікелей байланысты емес.

Негізгі капиталды тұтыну есепті кезең ішінде оның физикалық және моральдық тозуы мен кездейсоқ бүлінуінің нәтижесінде негізгі капитал құнының азаюын көрсетеді.

Экономиканың жалпы (таза) пайдасы қосылған құнның қызметкерлер еңбекақысын төлеуге және өндіріске салынатын салықтарды төлеуге байланысты шығыстарды шегергеннен кейін өндірушілерде қалатын бөлігі. «Жалпы» немесе «таза» термині бұл жағдайда осы көрсеткіш өндіріс процесінде негізгі капиталды тұтынуды қосатынын немесе қоспайтынын көрсетеді.

4. Әдіснамалық түсіндірмелер

Табыстар әдісімен алынатын Жалпы ішкі өнім оның құрылымын бастапқы табыстар: жалдамалы жұмыскерлердің еңбекақысы, өндіріс және импортқа салынатын таза салықтар, пайда және аралас табыс негізінде анықтайды.

5. Қатысты жарияланымдарға сілтемелер

[Өндіріс әдісімен ЖІӨ](#)

[Түпкілікті тұтыну әдісімен ЖІӨ](#)

[Жалпы өңірлік өнім](#)

[Қысқа мерзімді экономикалық индикатор](#)

6. Пайдалы сілтемелер

[Статистика бойынша әдіснамалық ереже](#)

[Табыстар әдісімен жалпы ішкі өнімді есептеу әдістемесі](#)

[Өнімдерге және импортқа салынатын салықтарды есепке алу әдістемесі](#)

[Қазақстан Республикасының ұлттық шоттары, Сапа жөніндегі есеп](#)

[Табыстар әдісімен ЖІӨ, Сапа жөніндегі есеп, 2021г.](#)

[ҰШЖ көрсеткіштерін есептеудегі номиналды сәйкессіздіктерді талдау. Сапа жөніндегі есеп, 2022 ж.](#)

[«Талдау» ақпараттық-талдау жүйесі»](#)

Шығаруға жауапты: Ұлттық шоттар департаменті	Департамент директоры: Ә.Е. Нақыпбеков Тел. +7 7172 74 97 17	Орындаушы: А. Ермагамбетова С. Келденов Тел. +7 7172 74 97 92 E-mail: a.ermagambetova@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер Үйі, 4-кіреберіс
© Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы			